

ថ្នាំបង្ការរោគកញ្ជ្រើល ក្រឡាទែន ស្នួច និងអុតស្វាយ

អ្វីដែលលោកអ្នកត្រូវដឹង

មានសេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានថ្នាំបង្ការរោគ ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរនៅទៀតជាច្រើន ។ សូមមើលនៅ www.immunize.org/vis ។

1 រោគកញ្ជ្រើល ក្រឡាទែន ស្នួច និងអុតស្វាយ

រោគកញ្ជ្រើល ក្រឡាទែន ស្នួច និងអុតស្វាយ (Measles, Mumps, Rubella, និង Varicella, MMRV) អាចបំបាក់ពីអ្វីមួយ ៖

កញ្ជ្រើល

- បណ្តាលឲ្យកន្ទួលស្បែក ក្អក ហឿនដក់ ក្រហាយភ្នែក គ្រុនក្តៅ ។
- អាចនាំឲ្យដំបៅត្រចៀក ហើមស្បែក ប្រកាច់ ខូចខ្លួនក្បាល និងស្លាប់ ។

ក្រឡាទែន

- បណ្តាលឲ្យគ្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ហើមក្រពេញ (កូនកណ្តុរ) ។
- អាចនាំឲ្យផ្លូវចិត្ត រលាកស្រោមខួរក្បាល (ការរលាកស្រោមខួរក្បាល និងខួរឆ្អឹងខ្នង) រលាកលំពែង ហើមឈឺខ្នងនៃពងអង្គជាត ឬដៃស្បែក និងកម្រមានស្លាប់ ។

ស្នួច (កញ្ជ្រើលអាឡឺមីង)

- បណ្តាលឲ្យកន្ទួលស្បែក និងគ្រុនក្តៅត្រជាក់; និងអាចបណ្តាលឲ្យមានរោគឈឺសន្លាក់ឆ្អឹង (ភាគច្រើនក្នុងស្ត្រីភេទ) ។
- បើស្ត្រីមានរោគស្នួចក្នុងកាលដែលនាងមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីនោះអាចនឹងរលូតកូន ឬទារករបស់នាងអាចនឹងកើតមកដោយមិនប្រក្រតី ពីកំណើតដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ។

អុតស្វាយ

- បណ្តាលឲ្យកន្ទួលស្បែក រមាស់ គ្រុនក្តៅ និងអស់កំឡាំង ។
- អាចនាំឲ្យដំបៅស្បែកធ្ងន់ធ្ងរ មានស្នាមសំបៅ ហើមស្បែក ខូចខ្លួនក្បាល ឬស្លាប់ ។
- អាចកើតសាឡើងវិញ ជាច្រើនឆ្នាំក្រោយមក ដូចជាការកន្ទួលស្បែកឈឺខ្នងដែលហៅថា ជិម (ហិរសេលសេ) ។

រោគទាំងនេះអាចឆ្លងរាលដាលពីមនុស្សម្នាក់ទៅម្នាក់ទៀត តាមរយៈខ្យល់អាកាស ។ រោគអុតស្វាយអាចឆ្លងតាមរយៈការប៉ះ ជាមួយនឹងទឹកចេញពីពងខ្លះនៃអុតស្វាយផងដែរ ។

កាលពីមុនមានថ្នាំបង្ការរោគ រោគទាំងនេះគឺមានជាទូទៅនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក ។

2 ថ្នាំបង្ការរោគ MMRV

ថ្នាំបង្ការរោគ MMRV អាចនឹងបានផ្តល់ទៅឲ្យក្មេងៗ ចាប់តាំងពីអាយុ 1 ឆ្នាំ រហូតដល់ 12 ឆ្នាំ ដើម្បីការពារគេអំពីរោគ បួនប្រភេទទាំងនេះ ។

ថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ពីរកម្រិត (ដូស) ដែលត្រូវចាក់ ៖

- ដូសលើកទីមួយ នៅអាយុ 12 ខែ រហូតដល់ 15 ខែ
- ដូសលើកទីពីរ នៅអាយុ 4 ឆ្នាំ រហូតដល់ 6 ឆ្នាំ

នេះគឺជាអាយុដែលត្រូវចាក់ ។ ប៉ុន្តែក្មេងៗអាចទទួលបានដូសលើកទីពីរ រហូតដល់ទៅអាយុ 12 ឆ្នាំ ដរាបណាមានរយៈពេល ចន្លោះគ្នាយ៉ាងហោចបំផុត 3 ខែ បន្ទាប់ពីដូសលើកទីមួយ ។

ក្មេងៗអាចទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគទាំងនេះ ជា 2 ដងដោយឡែកពីគ្នាដែរ ៖ ថ្នាំបង្ការរោគ MMR (កញ្ជ្រើល ក្រឡាទែន និងស្នួច) និងអុតស្វាយ ។

តើត្រូវចាក់ 1 ដង (MMRV) ឬ ចាក់ 2 ដង (MMR និងអុតស្វាយ)?

- ការជ្រើសរើសទាំងពីរ ផ្តល់ការការពារដូចគ្នា ។
- ចាក់តិចជាងមួយដង ជាមួយនឹង MMRV ។
- ក្មេងៗដែលបានទទួលដូសលើកទីមួយ ជាថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ធ្លាប់មានគ្រុនក្តៅ និងប្រកាច់ជាប់ទាក់ទងនឹងគ្រុនក្តៅ (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តា 1,250 នាក់) ច្រើនជាងក្មេងៗដែលបាន ចាក់ថ្នាំដូសលើកទីមួយ ដោយឡែកពីថ្នាំបង្ការរោគ MMR និងអុតស្វាយ នៅថ្ងៃដូចគ្នា (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តា 2,500 នាក់) ។

គ្រូពេទ្យរបស់អ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានឲ្យអ្នកថែមទៀត រួមទាំងសេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានថ្នាំបង្ការរោគ ស្តីពីថ្នាំបង្ការរោគ MMR និងអុតស្វាយ ។

មនុស្សណាម្នាក់អាយុ 13 ឆ្នាំ ឬចាស់ជាង ដែលត្រូវការការពារអំពីរោគទាំងនេះ គួរតែទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគ MMR និងអុតស្វាយ ជាការចាក់ថ្នាំការពាររោគដោយឡែក ។ ថ្នាំការពាររោគ MMRV អាចបានផ្តល់ឲ្យនៅពេលព្រមគ្នា ជាមួយនឹងថ្នាំបង្ការរោគផ្សេងទៀត ។

3 ក្មេងៗខ្លះមិនគួរតប្រើទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ទេ ឬគួរតែរង់ចាំ

ក្មេងៗមិនគួរតប្រើទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ទេ បើសិនជាគេ ៖

- ធ្លាប់មានប្រតិកម្មដែលយាយីអាយុជីវិត ចំពោះដូសលើកទីមួយនៃថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ឬចំពោះថ្នាំបង្ការរោគ MMR ឬអុតស្វាយ ។
- ធ្លាប់មានប្រតិកម្មដែលយាយីអាយុជីវិត ចំពោះគ្រឿងផ្សំ អ្វីមួយនៃថ្នាំបង្ការរោគ រួមទាំងជាតិខាប់អន្លិលៗ (gelatin) ឬថ្នាំផ្សះ ណេអូមីស៊ីន (neomycin) ។ ត្រូវប្រាប់គ្រូពេទ្យរបស់អ្នក បើអ្នកមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរអ្វីមួយ ។
- មានរោគប៊ី/អេដស៊ី (HIV/AIDS) ឬរោគផ្សេងៗទៀត ដែលប៉ះពាល់នឹងប្រព័ន្ធស៊ីស្តូម ។
- កំពុងតែបានព្យាបាលជាមួយនឹងឱសថដែលប៉ះពាល់នឹងប្រព័ន្ធស៊ីស្តូម រួមទាំងកំរិតខ្ពស់នៃថ្នាំស្តេរ៉ូអ៊ីត (steroids) ដែលលេបចំនួន 2 អាទិត្យ ឬយូរជាង ។
- មានរោគមហារីកប្រភេទអ្វីមួយ ។
- កំពុងតែបានព្យាបាលរោគមហារីក ជាមួយនឹងវិទ្យុកម្មស៊ី ឬឱសថ ។

ត្រូវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវរបស់អ្នក បើសិនជាក្មេង :

- មានប្រវត្តិប្រកាសប្រកាស ឬមានមាតាបិតា ឬបងប្អូនប្រុសស្រី មានប្រវត្តិ នៃការប្រកាស ។
- មានមាតាបិតា ឬបងប្អូនប្រុសស្រី មានប្រវត្តិនៃបញ្ហាប្រព័ន្ធស្មុំរោគ ។
- ធ្លាប់មានការរាប់គោលិកាលាយមាត់ ឬមានឈាមមិនប្រក្រតីផ្សេងទៀត ។
- ទើបមានការបញ្ចូលឈាម ឬបានទទួលផលិតផលឈាម នៅពេលថ្មីៗនេះ ។
- ប្រហែលជាមានផ្ទៃពោះ ។

ក្មេងៗដែលឈឺធ្លាក់ជាមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរ នៅពេលចាក់ថ្នាំតាមកាលវិភាគ តាមធម្មតា គួរ តែរងការហ្មត់ចាស់តែគេបានស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ មុននឹងទទួលថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ។ ក្មេងៗដែលឈឺធ្លាក់ស្រាលៗតែប៉ុណ្ណោះ តាមធម្មតាអាចទទួលថ្នាំបង្ការរោគបាន ។

សូមស្រាវជ្រាវរបស់អ្នក សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ។

4 តើមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីខ្លះ បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ឬទេ?

ថ្នាំបង្ការរោគ ក៏ដូចនឹងថ្នាំផ្សេងៗទៀតដែរ ដែលអាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជាមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ ជាដើម ។ ភាពគ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ដែលបណ្តាលឲ្យគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្លាប់ គឺមានតិចតួចណាស់ ។

ការទទួលថ្នាំបង្ការរោគ MMRV គឺមានសុវត្ថិភាពជាងការកើតជំងឺក្រហម ក្រហម ក្រហម ក្រហម ឬអុតស្វាយ ។

ក្មេងៗភាគច្រើនដែលទទួលថ្នាំបង្ការរោគ MMRV ពុំមានបញ្ហាអ្វីសោះឡើយ ។

បញ្ហាស្រាលៗ

- គ្រុនក្តៅ (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាក្មេង 5 នាក់) ។
- កន្ទួលស្បែកតិចតួច (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាក្មេង 20 នាក់) ។
- ការហើមក្រពេញ (កូនបណ្តុរ) ក្នុងថ្ពាល់ ឬកញ្ជឹង-ក (កម្រមាន) ។

បើសិនជាមានបញ្ហាទាំងនេះកើតឡើង តាមធម្មតាវាមានក្នុងពេល 5-12 ថ្ងៃ បន្ទាប់ពី ការចាក់ថ្នាំលើកទីមួយ ។ វាកើតឡើងមិនសូវញឹកញាប់ បន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំលើក ទីពីរ ។

បញ្ហាមធ្យម

- ការប្រកាសបណ្តាលមកពីគ្រុនក្តៅ (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាក្មេង 1,250 នាក់ ដែលបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគ MMRV) តាមធម្មតា កើតឡើងក្នុងពេល 5-12 ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំលើកទីមួយ ។ វាកើតឡើងមិនសូវញឹកញាប់ នៅពេលថ្នាំបង្ការ រោគ MMR និងអុតស្វាយ បានផ្តល់ឲ្យនៅពេលជួបពិគ្រោះជាមួយគ្នា ជាថ្នាំចាក់ ការពាររោគដោយឡែក (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាក្មេង 2,500 នាក់ ដែលបាន ទទួលថ្នាំបង្ការរោគទាំងពីរមុខនេះ) និងកម្រមានណាស់ បន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំ MMRV លើកទី 2 ។
- ការរាប់គោលិកាភិតភ័យជាបណ្តោះអាសន្ន ដែលអាចបណ្តាលឲ្យហូរឈាមមិន ប្រក្រតី (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាក្មេង 40,000 នាក់) ។

បញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ (កម្រមានណាស់)

បញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរជាច្រើន ដែលគេបានរាយការណ៍ ក្រោយពីការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ MMR ហើយក៏អាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំ MMRV ផងដែរ ។ បញ្ហាទាំងនេះរួម មានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ (តិចជាង 4 ក្នុងមួយលាន) និងបញ្ហាដូចជា :

- ការធ្លាក់ ។

- ការប្រកាសយូរអង្វែង សន្លប់ស្មារតី មានសម្បជញ្ជូរវែងវែងរង្វាន់ ។
- ការខូចខ្លួនក្បាលជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ពីព្រោះតែបញ្ហាទាំងនេះកម្រកើតឡើងដូច្នោះ បានជាយើងមិនអាចដឹងប្រាកដថាវាបាន បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ ឬមិនមែនឡើយ ។

5 ចុះបើសិនជាមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរវិញនោះ?

តើខ្ញុំគួរតែឃ្នាំរកមើលអ្វី?

លក្ខណៈចំណុះឡើងមួយខុសពីធម្មតា ដូចជាគ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬអាកប្បកិរិយាប្រែប្រួល ។ សញ្ញានៃប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ អាចរួមមាន ការពិបាកដកដង្ហើម ស្លកស្លែង ឬការតឹងដង្ហើម មានកន្ទួលលើស្បែក ស្លេកស្លាំង ខ្សោយកំទ្រាំង ចង្វាក់បេះដូងដើរញាប់ៗ ឬវិលមុខ ។

តើខ្ញុំត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?

- ទូរស័ព្ទទៅគ្រូពេទ្យ ឬយកមនុស្សនោះទៅជួបគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់ ។
- ស្នើគ្រូពេទ្យ អំពីអ្វីដែលបានកើតឡើង បានកើតឡើងនៅថ្ងៃខែឆ្នាំណា និងវេលា ម៉ោងប៉ុន្មាន ហើយបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគពីពេលណា ។
- ស្នើគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ឲ្យរាយការណ៍អំពីប្រតិកម្ម ដោយបំពេញក្រដាសប្រព័ន្ធជាមួយ ការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំបង្ការរោគ (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) ។ ឬអ្នកអាចបំពេញសេចក្តីរាយការណ៍នេះ តាមរឿបសែត របស់ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967 ។

VAERS មិនផ្តល់ឱ្យអ្នកសុខភាពឡើយ ។

6 កម្មវិធីជាតិ ផ្នែកសំណងគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលពី ថ្នាំបង្ការរោគ

កម្មវិធីជាតិ ផ្នែកសំណងគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ (National Vaccine Injury Compensation Program, VICP) បានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ 1986 ។

បុគ្គលណាដែលធ្វើជាគ្រូពេទ្យប្រហែលជាមានគ្រោះថ្នាក់ ដោយសារថ្នាំបង្ការរោគ អាចប្តឹងសំណងជាមួយនឹង VICP ដោយទូរស័ព្ទទៅ លេខ 1-800-338-2382 ឬមើលរឿបសែតរបស់គេនៅ www.hrsa.gov/vaccinecompensation ។

7 តើខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យបានយល់ដឹងបន្ថែមទៀត?

- សាកសួរគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ។ គេអាចផ្តល់ព័ត៌មានដែលមានភ្ជាប់ជាមួយប្រអប់ថ្នាំ ឬផ្តល់យោបល់អំពីប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលប្រចាំតំបន់ ឬក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ។
- សូមទាក់ទងទៅមណ្ឌលសំរាប់ទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) :
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
 - សូមមើលរឿបសែតរបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines